

KOMENTÁR K PREZENTÁCII O SYNODE ZA SYNODÁLNU CIRKEV

1. Synoda za synodálnu Cirkev 2021 - 2023

2. Synoda

- „Synoda“ – (gr.) schôdza alebo stretnutie
- Spoločné kráčanie
- Vzájomné počúvanie sa
- Načúvanie Duchu Svätému

Slovo „synoda“ pochádza z gréčtiny a dá sa preložiť ako „schôdza“ či „stretnutie“.

Synoda znamená spoločné kráčanie vo vzájomnom počúvaní sa a v načúvaní Ducha Svätého pri ohlasovaní evanjelia. Cirkev putuje naprieč dejinami za (a so) svojim Pánom, Ježišom Kristom.

V Skutkoch apoštolov čítame: „*Lebo Duch Svätý a my sme usúdili, že nebudeme na vás klásť nijaké iné bremeno okrem toho nevyhnutného*“ (Sk 15, 28). Na tejto synode sa vydávame na cestu, aby sme mohli povedať „*Duch Svätý a my*“, aby sme boli v neustálom dialógu medzi sebou pod vplyvom Ducha Svätého a tiež v dialógu s Duchom Svätým. Preto je potrebné prežívať synodu v duchu modlitby. V jedinom Božom ľude teda kráčame spoločne, aby sme zakúsili Cirkev, ktorá prijíma a žije dar jednoty a otvára sa hlasu Ducha Svätého.

Synodálna cesta je pokračovanie na ceste, ktorú začal Ježiš Kristus založením Cirkvi na Turíce. Evanjelium o uzdravení Bartimeja hovorí: Bartimej „*hned' videl a šiel za ním po ceste.*“ (Mk 10, 46 – 52) Bartimej potom, ako mu Ježiš vrátil zrak, šiel za ním po ceste. Ísť po ceste neznamená iba fyzické nasledovanie, chôdzu spolu s druhým človekom. Cesta znamená život podľa učenia Ježiša Krista, znamená cestu spásy, ktorá vedie k večnému životu.

3. Synodalita Cirkvi

- Celkový život a misia Cirkvi
- Povaha Božieho ľudu
- Ohlasovanie evanjelia v sile Ducha Svätého

Synodalita značí predovšetkým osobitný štýl, ktorý charakterizuje celkový život a misiu Cirkvi, vyjadruje jej povahu Božieho ľudu, ktorý spoločne putuje a zhromažďuje sa, povolaný Pánom Ježišom, aby v sile Ducha Svätého ohlasoval evanjelium.

Synodalita sa má prejavovať v každodennom spôsobe života a činnosti Cirkvi. V tomto zmysle synodalita umožňuje celému Božiemu ľudu kráčať spoločne, počúvajúc Ducha Svätého a Božie slovo, aby sa mohol podieľať na misii Cirkvi v spoločenstve, ktoré Kristus medzi nami ustanovil. (porov. Vademékum 1.2)

Existujú mnohé spôsoby, v ktorých zakúšame formy „synodality“ už teraz a v celej Cirkvi. Napriek tomu sa požiadavka byť synodálnou Cirkvou neobmedzuje len na existujúce inštitúcie. Totiž synodalita nie je ani tak udalosť alebo slogan, ako skôr štýl a spôsob, akým Cirkev prežíva svoje poslanie vo svete. (porov. Vademékum 1.3)

4. Cieľ synody

- **Aby celý Boží ľud počúval čo Duch Svätý hovorí Cirkvi**
- **Rast k spoločenstvu a misii spoluúčasťou všetkých**

Cieľom synody je, aby celý Boží ľud počúval čo Duch Svätý hovorí Cirkvi. Ďalším cieľom je rast k spoločenstvu a misii spoluúčasťou všetkých. Práve ohlasovanie evanjelia je tým cieľom, na ktorého sledovaní máme mať účasť všetci ako spoločenstvo veriacich v Krista. Cieľ synody je vyjadrený v troch kľúčových slovách synody: *spoločenstvo (communio), účasť (participácia) a poslanie (misia)*.

Výsledkom by nemal byť ďalší dokument, ale uvedomenie si svojho miesta v Cirkvi, obrátenie k Bohu, konverzia jednotlivcov, ale aj celej Cirkvi, aby sme videli veci tak, ako ich vidí Boh. (porov. Vademékum 1.4)

5. Metóda synody

Duchovný proces

- **Modlitba**
- **Počúvanie**
- **Dialóg**
- **Rozlišovanie**

Metódou synody je duchovný proces, ktorý sa nesie v modlitbovej atmosfére, kde je medzi nami prítomný Otec skrze Syna v Duchu Svätom. Hlavným aktérom v procese synody má byť Duch Svätý.

Synoda by mala znamenať dynamiku vzájomného pokorného počúvania, prebiehajúceho na všetkých úrovniach Cirkvi a zahŕňajúceho celý Boží ľud... ide o počúvanie Ducha Svätého, ako o tom čítame v *Zjaveniach ap. Jána*: „Kto má uši, nech počúva, čo Duch hovorí cirkvám“ (2, 7).

Aby celý Boží ľud spoločne počúval, čo Duch Svätý hovorí Cirkvi. Robíme to tak, že spoločne počúvame Božie slovo vo Svätom písme a živú Tradíciu Cirkvi, a potom počúvame jeden druhého v dialógu, najmä tých, ktorí sú na okraji spoločnosti, pričom rozlišujeme významy čias. (porov. Vademékum 1.3)

Rozlišovanie v tomto procese znamená počúvanie sa navzájom, počúvanie našej tradície viery, sledovanie znamení čias, aby sme rozpoznali, čo nám všetkým hovorí Boh.

Svätý Otec František k tomu hovorí: „Počúvame Boha, kým necítíme spolu s ním volanie ľudu; počúvame ľud, kým nevdýchame vôľu, ku ktorej nás volá Boh.“ (porov. Vademékum 2.2)

6. Čo synoda nie je

- **Mechanický zber údajov**
- **Prieskum názorov**
- **Séria stretnutí a diskusií**
- **Parlament**
- **Počúvanie len aktívnych**

7. Čo synoda nie je

- **Boj laikov proti kňazom a opačne**
- **Kritizovanie tých druhých**
- **Snaha o zmenu náuky Cirkvi**
- **Proces, ktorý vyrieši všetky naše obavy a problémy**

Synodálny proces je predovšetkým duchovný proces. Nejde o mechanický zber údajov, o zbieranie odpovedí či informácií, ani o sériu stretnutí a diskusií.

Pri synode nemá ísť o parlamentnú demokraciu, kde by sme hlasovaním určili kto má správny názor. Nemá to byť riešenie iba problémov a starostí bez hľadania ciest, sústredenie sa na seba a svoje bezprostredné starosti, zapojenie len existujúcich „starých štruktúr“, ale snaha o zapojenie všetkých pokrstených.

Takisto synodálny proces nemá sklízať do boja medzi laikmi a kňazmi, do kritizovania druhých, do snahy o zmenu náuky Cirkvi ani o snahu vyriešiť všetky naše obavy a problémy.

8. Fázy synody

- **Diecézna (do 15.8.2022)**
Farská (do 31.5.2022)

Diecézna fáza sa začala v katedrálach v nedeľu 17.10.2021 pod vedením diecézneho biskupa. Cieľom tejto fázy je konzultácia Božieho ľudu – uskutoční sa v každej diecéze. Budú sa mať možnosť zapojiť všetci pokrstení aj na farskej úrovni podľa postupu, ktorý dostaneme. V rámci diecézy bol vytvorený Diecézny synodálny tím koordinátorov, ktorý pripravuje podnety pre farnosti a ďalšie spoločenstvá. Z výstupov z farností diecézy zostavia pracovný dokument (*Instrumentum laboris*).

- **Kontinentálna (mar. 2023)**

Výstupy z kontinentálnej fázy v podobe záverečných dokumentov z jednotlivých kontinentálnych oblastí budú podkladom na vypracovanie druhého pracovného dokumentu.

- **Synoda biskupov (okt. 2023)**

Synoda biskupov je zhromaždenie biskupov, ktorí pápežovi svojimi radami a pripomienkami pomáhajú pri spravovaní Cirkvi. Poskytujú pomoc v otázkach viery a mravov, cirkevnej disciplíny, a činnosti Cirkvi vo svete. (CCI, Kan. 342). O jej zriadení rozhodol v r. 1965 pápež Pavol VI.

9. Diecézna fáza

- **Dialóg medzi sebou**
- **Vypočutie každého**
- **Modlitbová atmosféra**

Diecézna fáza aj farská fáza používa metódu synody uvedenú na slajde č. 5. Počas diecéznej fázy má ísť podľa možností o dialóg s čo najväčším počtom ľudí, vypočutie každého. Preto je dôležitá už fáza na úrovni farnosti.

Celá fáza má prebiehať v modlitbovej atmosfére, prežívať spoločné putovanie pod vedením Ducha Svätého. Je to začiatok procesu, ktorý bude pokračovať aj po roku 2023.

10. Farská fáza

- **Február** **Modlitba, prezentácia, info**
- **Marec a apríl** **Stretnutia**
- **Máj** **Spracovanie podnetov**
- **31. máj 2022** **Odoslanie záverov**

Farská fáza je súčasťou diecéznej fázy.

V mesiaci február 2022 je naplánovaná modlitbová príprava vo farnostiach (slávenie sv. omší – formulár a prosby do spoločných molíbieb veriacich sú v dodatku Prípravného dokumentu, adorácie, modlitba posv. ruženca), predstavenie synody pomocou prezentácie, štúdium dokumentov (Prípravný dokument, Vademékum), podnety z Diecézneho synodálneho tímu Trnavskej arcidiecézy.

V mesiacoch marec a apríl 2022 sú naplánované stretnutia vo farnostiach (pozri slajdy 11. až 16.) Je vhodné využiť stretnutia ako pôstne duchovné obnovy.

V mesiaci máj 2022 dokončenie stretnutí, syntéza z výstupov a odoslanie záverov Diecéznemu synodálnemu tímu.

11. Návod na stretnutia vo farnosti

1. Spoločná modlitba

Moderátor začne spoločnú modlitbu, do ktorej sa môžu zapojiť aj ostatní zúčastnení.

2. Rozjímanie nad biblickým textom

Moderátor ponúkne pripravené rozjímanie nad biblickým textom.

3. Diskusia

Nasleduje diskusia počas ktorej si zúčastnení môžu pomôcť ponúknutými otázkami.

4. Počúvanie Ducha Svätého

Spoločenstvo počúva, čo hovorí Duch Cirkvi skrze jednotlivých členov.

12. Návod na stretnutia vo farnosti

5. Rozlišovanie povedaného

Spoločenstvo spoločným rozlišovaním analyzuje povedané. (pozri slajd č. 5)

6. Hľadanie vízie

Spoločenstvo na základe rozlišovania hľadá vízie pre miestne spoločenstvo (hnutie, farnosť, diecéza), čo nám Duch Svätý hovorí k danej otázke, kde sa chceme vidieť v budúcnosti v danej oblasti.

7. Zapísanie výstupov

Moderátor zapisuje spoločné výstupy.

8. Záverečná modlitba

Stretnutie sa ukončí spoločnou modlitbou.

13. Témy stretnutí

1. Spoločníci na ceste

V Cirkvi a v spoločnosti ideme bok po boku po rovnakej ceste.

2. Počúvanie

Počúvanie je prvým krokom, vyžaduje si otvorenú myseľ bez predsudkov.

3. Vyjadrenie názoru

Každý je pozvaný hovoriť s odvahou, v slobode, pravde a láske.

4. Slávenie

Synodalita založená na počúvaní Božieho slova a slávení Eucharistie.

5. Zdieľanie zodpovednosti za našu spoločnú misiu

Synodalita slúži misii Cirkvi, ku ktorej sú povolani všetci pokrstení.

14. Témy stretnutí

6. Dialóg v Cirkvi a spoločnosti

Dialóg si vyžaduje vytrvalosť, trpezlivosť a vzájomné porozumenie.

7. Ekumenizmus

Dialóg medzi kresťanmi, ktorých spája jeden krst.

8. Autorita a spoluúčasť

Synodálna cirkev je cirkev participatívna a spoluzodpovedná.

9. Rozlišovanie a rozhodovanie

V synodálnom štýle prijímame rozhodnutia rozlišovaním toho, čo Duch Svätý hovorí cez celé naše spoločenstvo.

10. Formovanie v synodalite

Synodalita - vnímavosť voči zmenám, formácia a neustále učenie sa.

Základné otázky, ktoré sprevádzajú túto konzultáciu s Božím ľudom sú tieto: ako uskutočňujete toto „spoločné kráčanie“ dnes vo vašej diecéze (farnosti)? Aké kroky nás Duch vyzýva urobiť, aby sme rástli v našom „spoločnom kráčaní“? (porov. Prípravný dokument 26)

Ku konzultáciám slúži desať tematických oblastí, v ktorých sa prejavujú rôzne aspekty „žitej synodality“. Je potrebné ich prispôbiť rôznym miestnym podmienkam a z času na čas ich dopĺňať, objasňovať, zjednodušovať a prehĺbovať, pričom osobitnú pozornosť treba venovať tým, ktorí majú väčšie problémy zúčastniť sa konzultácií a odpovedať: Vademékum, ktoré sprevádza Prípravný dokument, ponúka v tomto smere nástroje, cesty a rady, aby mohli rôzne skupiny otázok inšpirovať konkrétne momenty modlitby, formácie, reflexie a výmeny skúseností. (porov. Prípravný dokument 30)

15. Modlitba za synodu

**Sme tu pred Tebou, Duch Svätý: zišli sme sa v Tvojom mene.
Ty si náš pravý radca. Príď k nám, stoj pri nás, vstúp do našich srdc.
Pouč nás, kam máme ísť, a ukáž nám cestu, po ktorej treba kráčať.
Nedovoľ, aby sme my, slabí a hriešni, spôsobili neporiadok.
Nech nás nezvedie nevedomosť. Daj nám dar rozlišovania,
nech nie sme zaujatí kvôli predsudkom a falošným ľudským ohľadom.
Ved' nás k jednote, aby sme nezišli z cesty pravdy a spravodlivosti,
ale napredovali na púti do večného života.
O to prosíme Teba, ktorý pôsobíš vo všetkých časoch a na všetkých miestach,
v spoločenstve s Otcom i Synom, na veky vekov. Amen.**

Modlitba za synodu *Adsumus Sancte Spiritus* je modlitba, ktorá sa v dejinách Cirkvi používala na konciloch, synodách a iných cirkevných zhromaždeniach stovky rokov a pripisuje sa sv. Izidorovi zo Sevilly (približne rok 560 – 4. apríl 636). Pre synodálnu cestu v rokoch 2021 – 2023 sa používa jej zjednodušená verzia.

16. www.synoda.sk

Na webovej stránke synody www.synoda.sk nájdete námety, ako otázky klásť rôznym skupinám ľudí jednoduchým a pútavým spôsobom. Každá farnosť alebo spoločenstvo by sa nemala snažiť obsiahnuť všetky otázky, ale mala by rozlišovať a zamerať sa na tie aspekty synodality, ktoré sú v jej kontexte najdôležitejšie. Účastníkov povzbudzujeme, aby sa úprimne a otvorene podelili o svoje skúsenosti z reálneho života a aby spoločne uvažovali o tom, čo im Duch Svätý môže zjaviť prostredníctvom toho, o čo sa navzájom podelia.

Podľa Prípravného dokumentu **Za synodálnu Cirkev: spoločenstvo, spoluúčasť a misia** a Vademéka pre Synodu o synodalite spracoval Ján Hallon, dekan a Šimon Rábara, diakon